

Gemeenteraad

Vergadering van 7 november 2023

Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

2023_RAAD_00062 Najaarsnota 2023

Auteur

Roelof Kuiper

Overlegd met

DT / concerncontroller / controllers

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

J.H. Bats

B. Harmsma

T. Jongman

M. Smit

Samenvatting

In de najaarsnota 2023 wordt een prognose van de resultaten van het lopende begrotingsjaar weergegeven.

Op basis van de huidige inzichten wordt 78% van de (actie) doelstellingen gerealiseerd en bij 22% zijn er problemen of is er specifieke aandacht vereist.

Financieel koersen we af op een positief resultaat over 2023 van bijna € 4,3 miljoen., een verbetering van bijna € 4,8 miljoen, vergeleken met de Perspectiefnota. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door financiële voordelen op het gebied van: omgevingsvergunningen, beschermd wonen, rentelasten, algemene uitkering van de meicirculaire, hersteloperatie toeslagen, afschrijvingen en de bedrijfsvoering. In tabel 3.1 zijn alle financiële mutaties opgenomen.

In de nota wordt naast het instemmen met de najaarsnota enkele andere besluitpunten voorgelegd:

Renteomslag:

Eind 2022 is de omvang van de restantkredieten toegenomen tot € 38,5 miljoen. Dit is exclusief het bestedingsplan 2023. Door het niet (volledig) realiseren van deze investeringen is er een rentevoordeel van € 300.000 die op grond van de BBV voorschriften moet leiden tot een aanpassing van de renteomslag ter voorkoming van een fout bij de jaarrekening. Voorgesteld wordt om de renteomslag aan te passen naar 0,7% voor de algemene dienst en 0,55% voor de grondexploitatie.

Scala:

Door het faillissement kan Scala is niet voldaan aan de vereisten die de gemeente stelt in de algemene subsidieverordening (ASV). Ook voorziet de ASV niet in een hardheidsclausule. Om die reden kan het oordeel van de subsidie aan Scala niet door het college worden genomen, maar dient

dit oordeel door de gemeenteraad worden genomen. Voorgesteld wordt om de subsidie 2022 en 2023 ongewijzigd vast te stellen.

Kredieten:

In de najaarsnota wordt op meerdere plekken extra kredieten gevraagd dan wel kredieten verlaagd. Onderstaand wordt het totale beeld hiervan weergegeven.

- Een extra krediet van € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor Startersleningen en deze ten laste te brengen van de Reserve Volkshuisvesting. [1]
- De budgetten van Leader 2023-2027 met ingang van 2023 via de algemene reserve te laten lopen om voor deze projectperiode de budgetten beschikbaar te houden.[2]
- Het krediet renovatie atletiekbaan te verlagen met € 220.000.[3]
- Het krediet kunstgrasvelden Olde Veste en VHK te verlagen met € 180.000.[4]
- Een krediet beschikbaar te stellen voor de rioolwerkzaamheden Sasdijk te Ossenzijl van € 60.000.[5]
- Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor het afkoppelen en vervanging van het riool in de Admiraal De Ruyterstraat en Jan Steenstraat van € 100.000.[6]
- Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor het relinen van de riolering in de Jan van Riebeeckstraat van € 120.000.[7]
- Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de renovatie van de hockeyvelden van € 330.000.[8]
- Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de renovatie van de Bernhardschool van € 95.000.[9]
- Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie van de school en MFC in Tuk van € 400.000.[10]
- Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van 5 elektrische voertuigen in 2024 van € 135.000.[11]
- Een krediet beschikbaar te stellen voor de aanschaf, in plaats van lease, van mobile telefoons van € 300.000 (€ 2023 € 170.000 en 2024 € 130.000)[12]

[1] Programma Woningbouw, mutatie 2

[2] Programma Vitaal Platteland, mutatie 4

[3] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 3

[4] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 6

[5] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 9

[6] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 10

[7] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie11

[8] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 13 € 200.000 in 2024 en € 130.000 in 2025

[9] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 14 in 2026

[10] Programma Leefbare steden en kernen, mutatie 15

[11] Programma Financiën en dienstverlening, mutatie 14

[12] Programma Financiën en dienstverlening, mutatie 15 € 170.000 in 2023 en € 130.000 in 2024

Beschrijving

Inleiding

In deze nota geven we u een beeld van de uitvoering van de begroting 2023: de eerste begroting van het college na de verkiezingen in 2022. In deze begroting hebben we vorm en inhoud gegeven aan ons coalitieakkoord 'Duurzaam Doorbouwen, Samen werken aan een vitaal Steenwijkerland'. Met elkaar hebben we de uitdaging om te werken aan een duurzaam, welvarend Steenwijkerland voor de huidige en toekomstige generaties. Een gemeente, waarin alle inwoners naar vermogen mee kunnen doen.

Voortgang

Voor de uitvoering van de begroting 2023 constateren we dat halverwege het jaar 78% van de acties op koers ligt om dit jaar gerealiseerd te worden. Dan gaat het bijvoorbeeld over de prestatieafspraken 2023 die met de woningbouwcorporaties gemaakt zijn, de uitbreiding van het aantal huisartsen dat met een jeugdconsulent werkt, de doorontwikkeling van de werkprocessen volgens de omgevingswet, de uitvoering van het actieplan energiearmoede, het realiseren van ondersteuning voor sportverenigingen en het laag houden van onze gemeentelijke lasten.

Voor de overige 22% geldt dat er extra of specifieke aandacht vereist is of dat er problemen zijn. Dan hebben wij het bijvoorbeeld over de realisatie van harde plancapaciteit voor 230 woningen, het uitvoeren van de rijkstaakstelling huisvesting voor statushouders, de realisatie van de afspraken uit de Regionale Energie Strategie en de bouw van de school voor De Lisdodde in Wanneperveen.

Ontwikkelingen

Er spelen een aantal grote thema's die van invloed zijn op de uitvoering van de begroting 2023. We noemen er enkele.

Oekraïne

De oorlog in Oost-Europa tussen Oekraïne en Rusland duurt voort. Er is op korte termijn geen zicht op beëindiging van dit conflict. De vluchtelingenstroom uit Oekraïne en andere gebieden is nog niet afgenomen. Sterker nog, er is sprake van een verdere toename en het Rijk is voornemens om gemeenten aan te wijzen om deze opvang verplicht te faciliteren. Vanaf 1 oktober worden op 5 locaties vluchtelingen opgevangen.

Inflatie

De inflatie stijgt. Energielasten en de prijs voor boodschappen zijn hoog. Niet iedereen is in staat deze lasten te betalen. Daarom heeft het Rijk ook voor 2023 compensatiemiddelen beschikbaar gesteld voor de hoge Energielasten. De minimumlonen zijn naar boven bijgesteld. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de compensatieregeling energiearmoede. Ongeveer 2.700 inwoners hebben deze compensatie in 2023 ontvangen.

De rente is ten opzichte van vorig jaar verder toegenomen. Een ontwikkeling die voor meer impact zorgt dan in eerste aanleg is ingeschat. Hypotheeklasten zijn beduidend hoger dan begin 2022 wat voor steeds meer inwoners beperkingen oplegt om een huis te kopen of te (laten) bouwen. Ook de startersleningen zijn beduidend "duurder" geworden. De toetsrente op deze leningen bevindt zich nu boven de 4%-punt. En voor onze gemeente wordt het aantrekken van nieuwe leningen met het oog

op de grote omvang van de investeringen alleen maar duurder. Een beperkende factor om het huishoudboekje van de gemeente in evenwicht te houden.

Stikstofcrisis

Ook de stikstofcrisis heeft een grote maatschappelijke impact. Zeker in onze gemeente, in de directe nabijheid van meerdere Natura-2000 gebieden. Niet alleen boeren ondervinden de consequenties van de crisis voor hun bedrijfsvoering, ook onderhoudsprojecten aan wegen, fietspaden, rioleringen, bruggen en (woning)bouwactiviteiten kunnen niet doorgaan of lopen vertraging op. Ook is er nog onduidelijkheid over de mogelijkheden van extern salderen.

Verkiezingen

Begin juli is het kabinet Rutte IV gevallen. Op 22 november zullen er nieuwe verkiezingen worden gehouden. Een niet verwachte en begrote opgave, die in korte termijn, ook voor onze gemeente, moet worden gefaciliteerd. Naast deze uitvoerende activiteit betekent het vallen van het kabinet een toename van onzekerheid rondom de uitvoering op allerlei dossiers.

Financiën

De vooruitzichten lijken minder gunstig te worden. Het Rijk is voornemens om te gaan bezuinigen, en er bestaat onduidelijkheid over de structurele compensatie voor gemeenten van € 1 miljard vanaf 2026. Indien het Rijk geen extra middelen beschikbaar stelt, zal dit grote financiële consequenties hebben voor gemeenten.

Specifiek

Naast bovenstaande landelijke zaken spelen er in onze gemeente een aantal andere, voor deze najaarsnota vermeldingswaardige, dossiers.

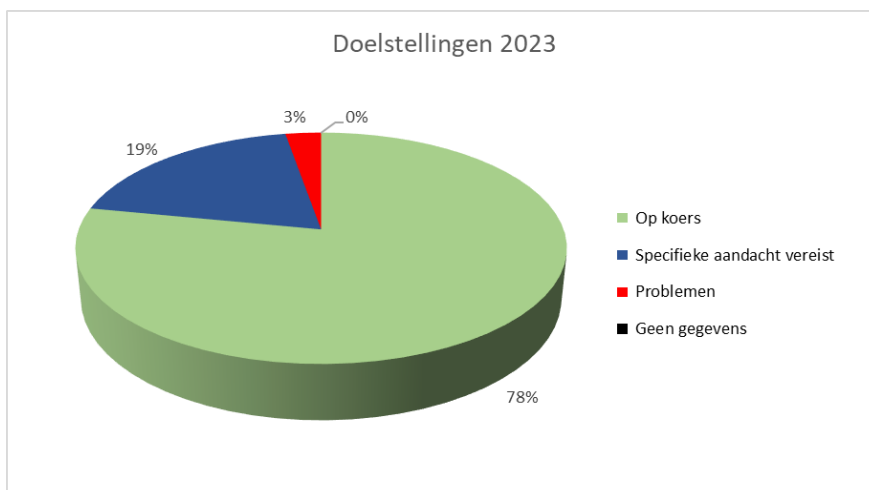
Icebear

Het dossier IceBear is complex en vraagt om zorgvuldigheid in de te nemen stappen. Het vraagt veel van onze eigen mensen, maar ook van partners zoals de Omgevingsdienst en externe partijen (onderzoeksbureaus en de advocaat). De omvang van deze inzet en de daaruit voortvloeiende kosten hangen sterk af van het vervolg van het dossier en eventuele juridische procedures.

Grondexploitatie

In het accountantsrapport van BDO over de jaarrekening 2022 is geadviseerd om gezien de economische omstandigheden, de stijging van de bouwkosten, rente en de afkoeling van de woningmarkt een herberekening / planinhoudelijke wijziging uit te voeren van de grondexploitatie en in bijzonder het complex Kornputkwartier. Het negatieve financiële effect is materieel, maar is afhankelijk van de nog vast te stellen toekomstige planindeling. De financiële impact is nu nog niet bekend, maar wel materieel (omvangrijk) en zal worden verwerkt in de jaarrekening 2023.

Voor de uitvoering van de begroting 2023 constateren we dat halverwege het jaar 78% van de acties op koers ligt om dit jaar gerealiseerd te worden. Voor de overige 22% geldt dat er extra of specifieke aandacht vereist is of dat er problemen zijn.

Financieel jaarresultaat 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023
Saldo meerjarenbegroting	488
Amendement Jeugdsport / volwassenfonds	-50
PPN, incl. amendement De Meenthe	-949
Begrotingspositie na PPN 2023	-511
GGD IJsselland	-129
Omgevingsdienst IJsselland	-43
Veiligheidsregio IJsselland	-148
Najaarsnota 2023	5.124
Begrotingssaldo na NJN 2023	4.294

In de Perspectiefnota 2023-2027 was het financiële beeld over 2023 bijna € 1,0 mln. negatief. Na behandeling van de Perspectiefnota was de tussenstand van het saldo van de begroting ruim 0,5 mln. negatief. Inmiddels is door uw raad ook ingestemd met de besluiten van de GGD IJsselland, de Omgevingsdienst IJsselland en de Veiligheidsregio IJsselland. De najaarsnota 2023 laat een positief saldo zien van bijna € 5,1 mln. en komt de prognose van het jaarresultaat 2023 uit op afgerond bijna € 4,3 mln. positief.

De najaarsnota is onder meer gunstig beïnvloed door opbrengsten omgevingsvergunningen van € 0,5 mln., beschermd wonen van € 1 mln. de positieve gevolgen van de meicirculaire van € 0,845 mln., lagere rentelasten van bijna € 0,3 mln., lagere afschrijvingen van ruim € 0,8 mln. en een voordeel op de bedrijfsvoering van ruim € 1,3 mln.

Gewenst resultaat

Vaststelling van de najaarsnota 2023 in de raadsvergadering van 31 oktober 2023

Argumenten

-

Kanttelingen en risico's

-

Duurzaamheid en social return

-

Financiële toelichting

Het financiële saldo van deze nota bedraagt afgerond € 5,1 mln. De belangrijkste financiële voor- en nadelen:

Positief	€ x 1.000	Negatief	€ x 1.000
Omgevingsvergunningen	500	Loonkostensubsidie	300
Plankosten Eeserwold	32	Sociaal medische indicatie	100
Verkoop onroerende zaken	150	Vermakelijkheidsretributie	100
Toegang beschermd wonen	65	Regiodeal EWC	500
Beschermd wonen	1.000	Dividend Rova	42
ESF subsidie participatie	150	Wijk uitvoeringsplannen	125
NWG	237	Energiearmoede	424
Gezond leven akkoord	95	Uitvoering Nationaal isolatieplan	1.025
Minima- schuldhulpverlening	125	Omgevingsdienst	33
Laaggeletterdheid	112	Milieubeheer	60
Regiodeal Station	500	Rente riolering tgv voorziening rioolrechten	168
Dividend ROVA tlv voorziening afval	42	Onderhoud Sportvelden	40
Wijkuitvoeringsplannen	125	Stormschade en onderhoud bomen	125
Energiearmoede	424	Loonkosten raad en college	45
Uitvoering Nationaal isolatieplan	1.025	CAO personeel	43
Lagere rentelasten rioolrechten	168	Verkiezingen	170
Kerkenvisie	35	Woz kosten	50
Rentelasten	300		
Algemene uitkering 2023 (meicirculaire)	845		
Afschrijvingslasten 2023	849		
Overhead (vergoeding hersteloperatie toeslagen en dubieuze debiteur)	257		

Toeristenbelasting	100		
Bedrijfsvoering	1.338		
Diversen < € 25.000)	50	Diversen < € 25.000)	50
Totaal Positief	8.524	Totaal Negatief	3.400
Totaal Negatief	3.400		
Saldo Najaarsnota	5.124		

Zoals uit de tabel kan worden afgeleid wordt de najaarsnota positief beïnvloed door hogere opbrengsten omgevingsvergunningen van € 0,5 mln., beschermd wonen van € 1 mln. de positieve gevolgen van de meicirculaire van € 0,845 mln., lagere rentelasten van bijna € 0,3 mln., lagere afschrijvingen van ruim € 0,8 mln. en een voordeel op de bedrijfsvoering van ruim € 1,3 mln.

Het financiële voordeel van € 5,1 mln. leidt tot het volgende financiële beeld over 2023:

Financieel jaarresultaat 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023
Saldo meerjarenbegroting	488
Amendement Jeugdsport / volwassenfonds	-50
PPN, incl. amendement De Meenthe	-949
Begrotingspositie na PPN 2023	-511
GGD IJsselland	-129
Omgevingsdienst IJsselland	-43
Veiligheidsregio IJsselland	-148
Najaarsnota 2023	5.124
Begrotingssaldo na NJN 2023	4.294

Communicatie en participatie

Na de vaststelling door de gemeenteraad volgt een persbericht.

Uitvoering en planning

Op 31 oktober wordt deze najaarsnota ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. De najaarsnota 2023 vast te stellen.
2. Een extra krediet van € 1 miljoen. beschikbaar te stellen voor Startersleningen en deze ten laste te brengen van de Reserve Volkshuisvesting.
3. De budgetten van Leader 2023-2027 met ingang van 2023 via de algemene reserve te laten lopen om voor deze projectperiode de budgetten beschikbaar te houden.
4. Het krediet renovatie atletiekbaan te verlagen met € 220.000.
5. Het krediet kunstgrasvelden Olde Veste en VHK te verlagen met € 180.000.
6. Een krediet beschikbaar te stellen voor de rioolwerkzaamheden Sasdijk te Ossenzijl van € 60.000.
7. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor het afkoppelen en vervanging van het riool in de Adm. De Ruyterstraat en Jan Steenstraat van € 100.000.
8. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor het relinen van de riolering in de Jan van Riebeeckstraat van € 120.000.
9. Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de renovatie van de hockeyvelden van € 330.000.
10. Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de renovatie van de Bernhardschool van € 95.000.
11. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie van de school en MFC in Tuk van € 400.000.
12. Een extra krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van 5 elektrische voertuigen in 2024 van € 135.000.
13. Een krediet beschikbaar te stellen voor de aanschaf, in plaats van lease, van mobile telefoons van € 300.000.
14. De renteomslag 2023 te wijzigen van 1% voor de algemene dienst en 0,75% voor de grondexploitatie naar respectievelijk 0,7% en 0,55%.
15. De verleende subsidie aan Scala over 2022 en 2023 ongewijzigd vast te stellen.

